

DRWECA

z dodatkami: „Opiekun Młodzieży“, „Dodatek powieściowy“ i „Nasz Przyjaciel“

„Drweca“ wychodzi trzy razy tygodniowo w wtorek, czwartek i sobotę rano. — Przedpłata wynosi dla abonentów 1,— zł z doręczeniem 1,19 zł miesięcznie. Przyjmuje się ogłoszenia do wszystkich gazet. Adres telegr.: „Drweca“ Nowemiasto-Pomorze

Cena ogłoszeń: Wiersz w wysokości 1 milimetra na stronie 6-lamowej 5 groszy, na stronie 3-lamowej 15 groszy, w tekście na 2 i 3 stronie 20 groszy, na 1 stronie 25 groszy, przed tekstem 30 groszy. Numer telefonu: Nowemiasto 8.

Redakcja wydawnictwa: „Drweca“ Sp. z o.o. w Nowemnieście.

Redaktor odpow.: w zast. W. Stawicki w Nowemnieście.

Nr. 90

Nowemiasto-Pomorze, Wtorek dnia 4 sierpnia 1925.

Rok V

Niemiecka prawda.

Opinia świata o niemieckich uczonych na każdym kroku przyłapuje ich naukowe fałszy. Do niedawna narte było przekonanie, że zasady i prawdy publikowane przez niemieckich uczonych są prawie nierozróżnialne, wprost dogmatyczne.

Wielu jeszcze dziś z pośród nas, ma to przekonanie, że to co wypowie niemiecki uczonec, nie może się mijać z prawdą.

Prawda ta dzisiaj, po tylekrotnem zdemaskowaniu trudnycyjnich stronniczych prac naukowych tych sławnych kłamców, nabiera w oczach świata zasłużoną nagane.

Znane są niemieckie brednie o niemieckim pochodzeniu, sławnego naszego uczonego Kopernika, i sławne są nawet z powodu tych kłamstw dowcipy — na ten temat, jak naprzykład, że Chrystus Pan, też należał do narodu niemieckiego, jak pewien uczonec germanista dowodził, gdyż miał niebieskie oczy.

Dzisiaj tą samą prawdą walcząc, urabiają opinię świata w sprawie „Korytarza Gdańskiego“ i to ci nieomylni.

Niedawno niemiecki uczonec profesor Delbrück ogłosił artykuły w tej sprawie, w dziennikach niemieckich jak i angielskich, jako wytrawny znawca spraw polskich. W konkluzji swych wywodów doszedł do przekonania, że korytarz Gdański musi należeć do Niemiec i że zwrot tych terytoriów Niemcom przyniesie korzyści Polsce.

Świat jednak poznał się łatwo na farbowanych lisach i słuszną odprawą ten pan otrzymał, od uczonego angielskiego p. J. H. Harleya w „National Rewizo“.

Autor demaskuje trudnycyjne plany profesora niemieckiego i bez ogródek oświadcza, iż:

„Niemcom chodzi o zapewnienie sobie w czasie wojny swobodnych ruchów wojsk po wewnętrznych liniach komunikacyjnych“.

Autor podkreśla, że na owem terytorjum nielustnie nazwanem „korytarzem“ mieszka milion polaków o silnem poczuciu narodowym polskiem i że cały naród, bez różnicy przekonań politycznych jest niezłomny w postanowieniu nie ustępowania niemcom ani jednej piędzi ziemi pomorskiej.

Dalej ten wyjątkowo świątły publicysta, przypomina swoim ziomkom że usposobienie niemców, ich buta utrudnia jakiegokolwiek z nimi układy, przytaczając przytem, że Polska mimo licznych prowokacyj gdańskich jest cierpliwa, umiarkowana i lojalna a natomiast, przedstawiciele niemieckiego narodu jakim bezsprzecznie jest p. Sahn w Gdańsku niechęć się poddać nawet decyzji Trybunału Haskiego, co tenże p. Sahn w dniu 3. 6 go oświadczył.

Dla niemców kwestja korytarza Gdańskiego jest kwestją Prus Wschodnich. Jednak prowincja ta, ze względu na położenie geograficzne i na skojarzenie historyczne nie stanowi integralnej części Niemiec, lecz raczej jest ich kolonią.

Prusy wschodnie nie należały do federacji germańskiej i dopiero w roku 1867 stały się nieodłączną częścią Niemiec.

Z powyższego jasno wynika, że apetyty niemieckie na nasze Pomorze opierają się na prawie „kaduka“, natomiast Polska większe wykazuje prawa, tak geograficznie — historyczne jak i gospodarcze do własności Prus wschodnich i Gdańska.

Publiczne takie rozprawy z niemieckimi uczonymi otwierają światu oczy na ich nieomylnieść.

Anglja dąży do utworzenia bloku państw bałtyckich z Polską na czele.

Kowno. Były prezydent republiki litewskiej Smetona pisze w „Lietuwie“: Anglja dąży do stworzenia Związku państw bałtyckich, w czem upatruje środek do przeprowadzenia porozumienia między Polską a Litwą, stawiając Polskę na czele tego Związku. Zdaniem Anglii Związek ten mógłby się stać wielką siłą militarną i polityczną w rękach Francji lub Anglii przeciwko Niemcom lub Rosji.

Smetona twierdzi, że Związek taki byłby dla Litwy niebezpieczny, gdyż mógłby ją wplątać w wojnę z Niemcami lub Rosją, przyczem Polska, w razie poniesienia klęski uczyniłaby sobie z Litwy przedmiot rekompensaty.

Lepiej więc, zdaniem Smetony, zwrócić politykę Litwy w stronę Niemiec i Rosji, albowiem Rosja podtrzymywała Litwę podczas rokowań kłajpedzkich, podczas gdy Niemcy nie protestowały przeciwko zajęciu Kłajpedy.

Wielkie manewry armji polskiej.

Z Warszawy donoszą: Tegoroczne wielkie manewry odbędą się od 11 do 13 sierpnia pod Brodami, a 18 i 19 pod Toruniem, gdzie zakończą się ostrem strzelaniem w tamtejszym poligonie.

Pod Brodami przeważać będzie kawalerja pod komendą gen. Rozwadowskiego. W manewrach pod Toruniem weźmie udział przede wszystkim piechota, dwie dywizje, pod dowództwem gen. Skierskiego. Nad całością manewrów czuwać będzie szef sztabu gen. Haller.

Na manewry zjeżdżają liczni przedstawiciele wojskowości innych państw. Z Francji, przybywa zamiast marszałka Petaina, bawiącego w Marokku, gen. Bourar. Z Anglii gen. Ironsie, komendant Akademii wojskowej,

z Włoch gen. Gravioli. Prócz tego przybywają przedstawiciele armji tureckiej, belgijskiej, państw małej ententy, państw bałtyckich i innych.

Gości przyjmować będzie gen. Sikorski. Zwiedzą oni również polskie fabryki amunicyjne.

W manewrach ma wziąć udział także marszałek Piłsudski, po zjeździe legionistów, który odbędzie się 8 i 9 sierpnia, marszałkowie: Rataj i Trąpczyński, oraz prezes Grabski. Urządzona będzie główna kwatery. Dla prasy zarezerwowano 12 miejsc, tyleż dla prasy zagranicznej.

Po zakończeniu manewrów, goście zwiedzą kolejno Lwów, Zakopane, Katowice.

Niebezpieczeństwo grożące złotemu minęło.

Katowice, 31 7. Na giełdzie berlińskiej nastąpiło dzisiaj w piątek uspokojenie i wyrównanie transakcji polskim złotem.

Urzędowy kurs złotego, przy bardzo małych transakcjach, wynosił w stosunku do marki niemieckiej 1,28, w stosunku do dolara 5,30. Złoty był poszukiwany.

Niebezpieczeństwo, grożące złotemu, minęło. Spadek kursu złotego należy położyć na karb spekulacji. Przy umiejętnie przeprowadzonych operacjach Banku Polskiego, kurs złotego na giełdzie berlińskiej będzie wkrótce przywrócony do normalnego poziomu.

Min. Mejerowicz u Prezydenta Rzpltej w Spale.

Warszawa, 31. 7. Dziś przedpołudniem minister Mejerowicz w towarzystwie ministra Stanisława Grabskiego oraz posła łotewskiego Nukszy udał się do Spały, gdzie w obecności Prezydenta Rzeczypospolitej odbyła się konferencja polityczna.

W kołach urzędowych uważają pobyt min. Mejerowicza w Warszawie za pozytywny w sensie uregulowania spraw spornych, istniejących dotychczas między Polską a Łotwą.

Muraszce nie grozi kara śmierci.

Z Warszawy donoszą: Rozprawa byłego przedownika policji Muraszki, zabójcy Bagińskiego i Wierzkiewicza została wyznaczona na 21 sierpnia. Do rozprawy wezwano około 30 świadków, wobec czego rozprawa potrwa 2 do 3 dni. Muraszko jest obwiniony

z § 453 kod. kar. rosyjskiego, który przewiduje karę od 8 do 15 lat więzienia. Oskarżać będzie prokurator z Warszawy Kazimierz Rudnicki, obrońcami będą adw. Szurlej i Niedzielski z Warszawy.

Białoruski ruch powstańczy wzmagają się.

Wilno, 30. 7. Do wsi Naspowa pow. Borysów przybył komisarz z 8 żołnierzami, celem ściągnięcia podatku w formie zboża itd. Ponieważ ludność oświadczyła, że niema zboża, komisarz rozkazał bić chłopów. Tymczasem chłopci zaczęli znosić zboże i naladowali 18 furmanek. Komisarz zabrał to zboże, a oprócz tego jeszcze trzy wieprze ze wsi. Ludność dała znać znajdującemu się w okolicy oddziałowi powstańczemu, który dopędził komisarza w odległości 5 wiorst od wsi i za-

wrócił go z powrotem. Rozwścieczona ludność zamordowała komisarza.

Wilno, 30. 7. Z Mińska donoszą: We wsi Mikołajówka został zamordowany niejaki Waszkowicz, komisarz G. P. U. Nad zamordowanym znęcano się w okrutny sposób, Wyłupiono oczy, odcięto obie ręce i nogi. Wystany oddział karny aresztował w tej wsi wszystkich mężczyzn od 15 roku życia.

Epidemja dżumy i malarji w Rosji.

Epidemja dżumy szerzy się obecnie gwałtownie w rejonie Carycyna. W samym mieście, oficjalnie zarejestrowano 44 wypadków dżumy, z czego zmarło 31 osób.

Równocześnie w całym obwodzie nadwołżańskim szerzy się najstraszniejsza epidemja malarji. Środków ratowniczych brak zupełnie.

Charakterystyczne, że o szerzeniu się tych strasznych chorób sowiecki rząd centralny dowiedział się nie od swych urzędników, lecz... dopiero od znanego podróżnika Nansena, który, przybywszy do Moskwy, z kraju nadwołżańskiego, poinformował rząd sowiecki o gwałtownie szerzącej się epidemji.

Niesłychane powodzie.

Berlin. Powódź w Korei przybiera zastraszające rozmiary. Dotąd naliczono 2.000 trupów i wielu rannych. Mieszkańcy są dotknięci klęską głodu i dżumą. Dwadzieścia tysięcy domów zostało zniszczonych przez wodę. Dwieście trupów wydobyto w pobliżu sto-

licy. Wiadomości opowiadają o sześciu tysiącach ofiar. Most kolejowy nad rzeką Kwanko został zerwany, cztery lokomotywy i 240 wagonów, które były na nim, wpadło do rzeki. Deszcz ulewny trwał nadal.

W Marokku gotują się do ostatecznej rozprawy.

Paryż, 30. 7. Według doniesień z frontu marokańskiego czynione są przygotowania do rozstrzygającej walki. Na odcinku zachodnim, według doniesień wywiadowców francuskich na północ od Lucos odbywa się koncentracja wojsk Rifienów. Na północny zachód od Fezu i El Bali gromadzą się również większe siły wojsk nieprzyjacielskich. Na odcinku wschodnim Rifowie rozwijają wśród szczepów Tsoul i Brames wielką propagandę celem ich pozyskania.

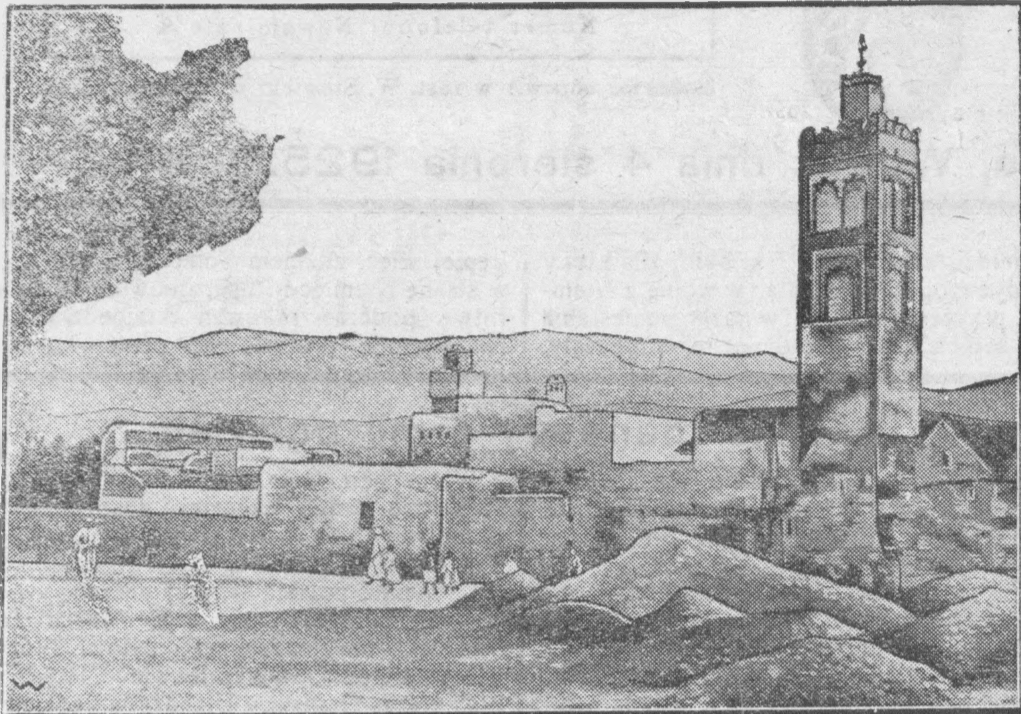
Francuska pozycja pod Ain-Buissa broni się w dalszym ciągu bohatersko. Szczepy, które przeszły na stronę nieprzyjacielską czynią w dalszym ciągu mimo poniesionych strat podkopy w celu wysadzenia w powietrze wspomnianej pozycji. Samoloty zaopatrują odciętą pozycję. Na wschodzie dwie grupy francuskie

podjęły operacje na północ od Uleoc, nie napotykając na opór nieprzyjaciela.

Abd-el-Krim będzie musiał rozpocząć rokowania pokojowe.

Paryż, 31. 7. Według przypuszczenia „Petit Journal”, jest rzeczą możliwą, że po ostatnich niepowodzeniach. Abd-el-Krim zdecyduje się nareszcie na propozycję wszczęcia rokowań pokojowych, wręczoną mu przez Gabryellego. Dziennik zaznacza, że jest w możności dodać, że wbrew informacjom ze źródeł angielskich, Gabryelli został zarówno ze strony Abd-el-Krima, jak i ze strony jego ministra spraw zagranicznych, niezwykle uprzejmie przyjęty.

T a z a .

Taza jest najważniejszą placówką wojenną na drodze, prowadzącej z Algieru do Fezu i zachodniego Marokka. Położona jest w wąskiej dolinie, gdzie spotykają się góry Atlas z górami Riff.

Wiadomości z kraju i z miasta.

Nowe miasto, dnia 3 sierpnia 1925 r.

Kalendarzyk. 3 sierpnia, poniedziałek. Znal. rel. św. Szcz. 4 sierpnia, wtorek. Dominika wyzn.

Wschód słońca g. 4 — 24 m. Zachód słońca g. 7 — 47 m. Wschód księżycy g. 7 — 18 m. Zach. księżycy g. 2 — 40 m.

Tow. św. Wincentego a Paulo w Nowe miście.

W dniu św. Wincentego a Paulo obchodziło Tow. Pań Miłosierdzia tak jak i w inne lata tegoroczną uroczystość. Odprawił bowiem w kaplicy szpitalnej solenne nabożeństwo z wspólną komunją św. i kazaniem nasz w pracy nigdy niestrudzony i powszechnie wysoko ceniony ks. wikary. Po tak wzniosłym nabożeństwie zgromadziły się Panie bardzo licznie zebrane w refektarzu, aby przy kawce kilka chwil jeszcze miłych spędzić. Po południu zaś ugościły Panie Miłosierdzia w Ochronce przeszło 100 ubogich kawą i plackiem.

Prymicje ks. Bolesława Kikula.

Zwiniarz. Dnia 30. czerwca br. odbyły się w tutejszym kościele parafjalnym prymicje ks. Bolesława Kikula. Była to uroczystość dla naszej parafji bardzo wzniosła, jakiej nikt z obecnie żyjących ludzi u nas nie pamięta. Kościół i wieś były bardzo pięknie przyozdobione w wieńce i bramy z zieleni. Wielkie tłumy ludzi okolicznych, miejscowych już od wczesnego rana zbierały się na to wielkie święto. Także szkoły w parafji naszej staraniem naszego czcigodnego ks. prob. Wachowskiego miały dzień wolny od nauki, aby również wziąć udział w tej uroczystości. O godz. 10 przed południem został z domu jego rodziców wprowadzony w uroczystej procesji, w towarzystwie licznie zebranych księży do tutejszego kościoła. Tu po odśpiewaniu przez chór mieszany hymnu „Veni Creator” rozpoczęła się uroczysta pierwsza Msza św. Ks. Kikula, z asystą ks. Józefowicza i ks. Czaplńskiego z ks. dziekanem Kasyna na czele. Podczas nabożeństwa śpiewał tutejszy chór mieszany uroczystą Mszę św. triumfalną ks. Kleina na 4 głosy pod batutą naszego p. organisty Szczypyskiego, starannie wyćwiczoną. Bardzo piękne kazanie prymicyjne, wygłosił ks. dziekan z Lubawy, w którym zaznaczył, że takie wspaniałe przyjęcie zgotowano ks. prymicyjantowi jak ks. Biskupowi, i że z tego też można wnioskować, jak wielkie poszanowanie ma ludność tutejsza dla stanu kapłańskiego. Po odprawieniu nabożeństwa udzielał ks. prymicyjant błogosławieństwa i rozdarowywał obrazki pamiątkowe najpierw rodzinie, a następnie wszystkim zebranym w kościele. Następnie odprowadzono w uroczystej procesji neopresbitera do domu jego rodziców, przed którym podziękował ks. Kikul w pięknych słowach wszystkim za starania około upiększeniach wsi oraz za udział w tej wielkiej uroczystości. Zebranych Księży i gości państwo Kikule podejmowali ze staropolską gościnnością. Uroczystość ta zostanie nam na zawsze w pamięci. Jeden z parafjan.

Posiedzenie Zarządu Głównego Związku Towarzystw Kupieckich na Pomorzu.

Odbyło się dnia 26. lipca pod przewodnictwem prezesa p. T. Marchlewskiego. Po przyjęciu sprawozdania z posiedzenia „Razopolu” zebrania Naczelnej Rady Kupiectwa Polskiego i Kongresu Kupiectwa przyjęto do wiadomości rezygnację, wiceprezesa Związku p. M. Tatary z Torunia który wyjechał na stałe na Górny Śląsk. Następnie ustalono termin dorocznego Walnego Zebrania Delegatów Związku na dzień 27. września, które to zebranie uchwalono odbyć w Tczewie. Następnie omówiono sprawę wyborów do Rad Miejskich na Pomorzu, przyczem przyjęto do wiadomości poczynione kroki przez poszczególne towarzystwa, których członkowie zgłosili akces do list gospodarczych i w ten sposób pragną przeprowadzić większą niż dotychczas liczbę reprezentantów Kupiectwa do Rad Miejskich.

W Związku z atakami pewnych mówców na wiecu podatkach w Grudziądzu na posła Krzywińskiego, Zarząd Główny uchwalił wyrazić Mu jednogłośnie pełne zaufanie, i podziękowanie za niestrudzoną działalność jako wiceprezesa Związku, a zarzuty te odeprzeć z całą stanowczością jako wynikające nie z rzeczowej krytyki, lecz z pobudek politycznych pewnych grupowań, których przedstawiciele na wiecu przemawiali. Po załatwieniu kilku drobniejszych spraw bieżących uchwalono następne zebranie zwołać z początkiem września. W związku z wyjazdem prezesa p. T. Marchlewskiego objął zastępstwo wiceprezes Związku p. Poseł Krzywiński.

Nagły zgon.

Wąbrzeźno. W pociągu między Piotrkowem a Koluźkami zmarł nagle na udar serca śp. Karol Milke, którego prawość charakteru niezwykła pracowitość, sumiennosc były wprost przysłowiowe w Wąbrzeźnie. Posiadał tutaj garbarnię i browar, celem powiększenia zamiarł na towarzystwo akcyjne. Odtąd rozpoczęły się jego utrapienia, które przyczyniły się zapewne do jego nagłego zgonu.

Pożar.

Niedźwiedz. Dnia 27. bm. około godz. 15 uderzył piorun w stodołę gospodarza Tokarskiego, która się spaliła doszczętnie wraz, z rozmaitemi narzędziami rolniczymi. Stodoła wraz z narzędziami zabezpiecz. była na 3,500 zł, gdy tym czasem straty wynoszą około 10,000 zł gdyż w stodole znajdowało się po części zwiezione zboże.

Zamaskowany trup na torze kolejowym.

Grudziądz. Dnia 29. 7. wczesnym rankiem prowadzący pociąg maszynista zauważył pod Nicwałdem leżące na torze kolejowym zwłoki 25—30 letniego mężczyzny przejechanego przez pociąg. Trup był okropnie zamordowany, głowa odcięta od kadłuba. Dotychczas nie stwierdzono nazwiska ofiary ani przyczyny nieszczęścia. Komisja śledcza z Grudziądza udała się natychmiast na miejsce wypadku.

Znowu samolot niemiecki nad Chojnicami.

Chojnice. Przed kilku dniami przyleciał od strony Wierchowia samolot niemiecki i okrążywszy dworzec odleciał w stronę Tczewa. Są to już trzecie z rzędu tego rodzaju odwiedziny niemieckie.

Katastrofa kolejowa na Pomorzu.

Jak nam donoszą z Kościerzyny, dnia 27 bm o godz. 15 na linii kolejowej Kartuzy—Kościerzyna wykoleił się pociąg osobowy Nr. 1643. Katastrofa nastąpiła koło stacji Golubie. Wykoleił się parowóz i dwa wagony, które następnie spadły z toru. Ofiar w ludziach niema. Dwie osoby zostały lekko ranne.

Przyczyna katastrofy nieznaną, śledztwo w toku.

Wybryk natury.

Kartuzy. Ogólny podziw wzbudza znajdujące się w ogrodach miejskich drzewo, które wypuściło na jednej i tej samej gałęzi liście dębowe i bukowe.

Brak wody.

Wejherowo. Zupełny brak wody w wodociągach odczuwać się daje u nas od kilku dni w godzinach popołudniowych. Magistrat ogłosił ostrzeżenie, aby wody nie zużywano do polewania ogrodów i grobów na cmentarzyskach, gdyż może miastu grozić zupełny brak wody. Mieszkańcy miasta powinni się bezwzględnie do tego ostrzeżenia zastosować, aby siebie i innych nie narażać na możliwość zupełnego braku wody.

Niebywałe żniwa na Kujawach.

Inowrocław. Już od 20 lat nie pamiętają Kujawiacy tak pięknych zbiorów, wydajność przeciętna z morgi wynosi ponad 16 ctr., lecz nierzadko 20—22 ctr. z morgi. Jeżeli nadal Bóg obdarzać nas będzie pogodą, będzie chleb nietylko dla naszego kraju, ale starczy i na wywóz za granicę.

Zabójstwo podczas zabawy ludowej.

W niedzielę odbyła się w Starołęce pod Poznaniem zabawa ludowa, w czasie której przyszło do bójki, przyczem 19 letni Stanisław Cegiela, poniósł bardzo ciężkie obrażenia wewnętrzne. Zdołał on jeszcze o własnych siłach przedostać się na drugi brzeg Warty, tam jednak padł bez przytomności i dopiero następnego dnia został znaleziony i odstawiony do domu, gdzie po czterech godzinach zmarł, nie odzyskawszy przytomności. Policja prowadzi obecnie śledztwo celem wykrycia winnych tego zabójstwa.

Niezwykłe ulewy.

Żyrardów. Szalona ulewa, która nawiedziła Mszczonów i okolice, największe szkody poczyniła w młynach, zalewając je. Poniszczyła zapasy mąki, zboża i urządzenia młyńskie, oraz urządzenia mieszkań właścicieli młynów. W Mszczonowie, gdzie szalała największa ulewa, oprócz zerwania mostów i zalania kilku domów niżej położonych, nie wyrządziła ona większych szkód, natomiast we wsi Grabce pod Mszczonowem ogromny napór wody przerwał wszystkie tamy i groble, zniszczył całe prawie urządzenie młyna przytem burząc połowę domu właściciela młyna i unosząc wszystko co było na drodze. We wsi Krzyżówka pod Żyrardowem po rozerwaniu grobli uniosła drzewo budulcowe przeznaczone do naprawy młyna zabrała po drodze wieśniakom siano. W Żyrardowie oprócz zalania ulic Radziwiłłowskiej, Wschodniej, Mostowej i Żabiej, woda zalała cały młyn p. T. Szterna, unosząc 1650 kg. mąki, 750 kg. otrąb. 150 korcy plew prośnianych, wdzierając się do mieszkania drzwiami i oknami. Właściciel młyna, zaskoczony tym zalewem, zmuszony był do ulokowania się na wozie, gdyż na podwórzu przed młynem woda sięgała do pasa. Dzierżawcy folwarku w Żyrardowie, woda uniosła z łąk położonych nad rzeką 25 wozów siana, podmywając przytem w wielu miejscach kartofle.

Działalność Marjawitów.

Z okolic Łodzi otrzymujemy wiadomości, że marjawici, których główną siedzibą w tamtych miejscowościach jest Zgierz, rozpoczęli intensywną działalność na terenie wszystkich okolic podłódzkich. W tramwajach i pociągach jeżdżą księża marjawicy i rozdają specjalne „wezwania” do wszystkich, nawołując do zapisywania się w „Księgę Żywota”. W wezwaniach zapowiadają rychły koniec świata, przyczem zaznaczają, że do księgi tej mogą zapisać się nie tylko chrześcijanie, lecz i żydzi, mahometanie, wyznawcy Konfucjusza i Buddy.

Dzielny maszynista.

Onegdaj na linii kolejowej, prowadzącej z Ujazdu do Tomaszowa, zdarzył się wypadek, który dzięki niezwykłej przytomności umysłu maszynisty, prowadzącego pociąg, nie miał poważniejszych skutków. Oto przy wjeździe na most kolejowy, pasażerowie usłyszeli niezwykle świst wypuszczanej pary, jakoteż raptowne hamowanie biegu wagonów. Gdy pociąg stanął, a pasażerowie ochłonęli nieco z przerażenia i wyszli na tor, zobaczyli że most, którym mieli przejeżdżać, stał w płomieniach. Maszynista jednak nie tracąc czasu odkręcił krany i puściwszy wolno pociąg, zaczął zlewać, palące się części drzewne mostu. Po ugaszeniu pożaru ruszył w dalszą drogę. Pożar prawdopodobnie powstał wskutek wypadnięcia żarzących się okruszyn węgla z lokomotywy, dążącej przed kilkunastu minutami tym samym torem z Tomaszowa do Łodzi.

Poszukiwanie sprytnego oszusta.

Policja warszawska poszukuje ciekawego oszusta. Przedstawia on się bądź to za arcyksięcia Fryderyka Stefana, bądź też za hrabiego rumuńskiego albo za bojara bułgarskiego. Kupował po sklepach różne towary, przyczem płacił zawsze walutą tego kraju, za którego obywatela się przedstawiał. Okazało się, że sprytny oszust płacił fałszywymi pieniędzmi. Za oszustem wysłano listy gończe.

Walka byka z samochodem.

Ciekawy wypadek zdarzył się na szosie belwederskiej. Szosą pędzono stado krów i byka. Z przeciwnej strony jechał samochód. Krowy na sygnał rozpoczęły się, byk przyjął pozycję bojową. Rozegrała się nierówna walka. Samochód najechał na byka, waląc go na ziemię i łamiąc mu nogi. Zastrzelono byka na miejscu.

Nieszczęśliwy wypadek.

Warszawa. W środę dnia 29. bm. w zakładach graficznych w Warszawie zaszedł grozą przejmujący wypadek. Jedną z zatrudnionych pracownic Zofja Kopczyńska została przez tryby maszyny pochwycona za włosy. Skutki wypadku były straszne. Skóra wraz z włosami z czaszki została ściągnięta. Zawieszany lekarz stwierdził bardzo ciężki stan Kopczyńskiej. Przewieziono ją do szpitala, gdzie walczy ze śmiercią.

Śmierć ze strachu.

Częstochowa. Ita Jakubowicz w Częstochowie trudniła się nielegalną sprzedażą mleka i żyła ciągle w w obawie aresztowania; nie mogąc jednak znaleźć innego sposobu zarobkowania uprawiała dalej ten proceder. Pewnego dnia zjawił się w jej mieszkaniu policjant w celu sprawdzenia, czy prawdą jest, że Ita Jakubowicz trudni się handlem mleka. Na widok policjanta Jakubowicz dostała ataku sercowego i na miejscu padła trupem.

Tragiczna pomyłka.

Siedlice. W Mierzwicach nad Bugiem zdarzył się tragiczny wypadek. Dwudziestoletni Aleksander Sidoruk, syn gajowego, wyszedł w nocy około godziny 3-ej na polowanie. Młody myśliwy dostrzegł nagle w krzakach coś złotego. Sądząc, że to lis, zmierzwił i strzelił bez zastanowienia. W tej samej chwili rozległ się rozdzierający krzyk... Okazało się, że domniemanym lisem był 15-letni pastuszek Władysław Bartoszewski. Niefortunnego strzelca wprowadził w błąd żółty kozuch, którym był okryty chłopiec, pasący swoje stado. Bartoszewski zmarł. Zabójca został aresztowany. Jak się okazało, nie miał pozwolenia na broń.

Tragiczny zgon zakonnicy w Krakowie.

Kraków. Kuracjusze tutejszego szpitala powszechnego zostali wstrząśnięci przerażającą wiadomością o tragicznym zgonie siostry miłosierdzia Heleny Kulczyckiej. Mianowicie 7, 29, b m. rano udała się ona do łazienki szpitalnej celem wykąpania się. Kąpiel przygotowała sobie sama i prawdopodobnie przez pomyłkę do wanny napaściła jedynie gorącą wodę. Po rozebraniu się śp. Kulczycka od razu weszła do wanny, a zanurzwszy się po szyję doznała ciężkiego poparzenia na całym ciele. Wskutek bolesnego cierpienia śp. Kulczycka począła wołać o pomoc, przyczem nie miała już siły, aby powstać z wanny. Na jej krzyk nadbiegła służba, która śp. Kulczyckę wyciągnęła, poczem Kulczycka w kilka minut zakończyła życie.

O tym strasliwym fakcie zarząd szpitala natychmiast zawiadomił policję, z ramienia której dochodzenia w tej sprawie objęła prokuratura. Zachodzi podejrzenie czy nie chodzi tu o zamach samobójczy.

Śmiertelny wypadek na wyścigach.

Kraków. Podczas zawodów motocyklistów w pobliżu Krakowa inż. Neuwid z Mysłowic najechał na skręcie szosy na nasymp, skutkiem czego zleciał z motocyklu i rozstrząskał czaszkę.

Bezczelność żydowska.

Bergmann, posiadający w Krakowie handel beczek miał beczelność przysłać do pewnej miejscowej instytucji czysto polskiej i jednej z najpoważniejszych - list w języku niemieckim, opatrzony własnym podpisem. Żyd dostał należyty odpór, ale podkreślić należy, że nawet formularz korespondencyjny wydrukowany ma po polsku i po niemiecku! A istnieje w Krakowie, jak to jest uwidocznione na tymże formularzu od r. 1885! Podajemy ten fakt ordynarnego nietaktu żydowskiego do wiadomości jak najszerzym kołom Kupiectwa Polskiego, prosząc je o wyciągnięcie zeń odpowiedniej konsekwencji.

Rozmaitości.

Przepowiednie co do zimy 1926 roku.

Znany astronom francuski Gabel złożył w Akademii Umiejętności w Paryżu materiały, w których wyjaśnia, że zima w roku 1926 będzie jedną z najcięższych i najdłuższych. Badania swoje uczony francuski rozciągnął aż od r. 1553 i stwierdził, że zima 1926 r. będzie również ciężką jak w latach 1553 i 1740.

Tragiczna śmierć w Alpach.

Podczas wycieczki turystycznej w Alpach pod Salzburgiem spadł Juliusz Michling z Berlina, zabijając się na miejscu. Zmarły był doświadczonym turystą w sile wieku, bo przekroczył co dopiero pięćdziesiątkę. Osierocił żonę i dwu dorosłych synów.

Cieniom

ś. p. Marcina Kordusiaka.

Głosem ponurym ozwały się dzwony,
Roznosząc jęki na wszystkie strony;
Ciszę niedzielną żalność rozdarła,
Nowa mogiła się znów rozwarła.
W kirze spowite wszystko dokoła,
Smutkiem żałoby pokryte czoła;
Bóg przerwał życia nić
I przestał człowiek żyć.

Śmiertelne szczytki w grobie spoczęły.
Żalostnej dzwony się rozkwiliły;
Polay się lzy nasze, rzęsiste
Łzy kryształowe, gorące, czyste,
Bo zwiedło życie jedno zawczasie;
Wszystko minęło — znikło jak we śnie,
Spłynęło szybko w dal
A w sercu został żal.

Została boleść nam i cierpienie,
Mogiła — pomnik, ciche wspomnienie;
I duch nieśmiertelny nam się zostanie,
Duch, który wśród nas żyć nie przestanie.
Szczerzej miłości silne ognia
I wdzięczność nasza, ta wdzięczność żywa
Ze zmarłym w każdy czas
Będzie łączyła nas.

Teraz, po życia trudach i znoju,
Niechaj spoczywa w błogim spokoju,
Niechaj mu szumi ojczyzna niwa,
Skowronek zrana piosenkę śpiewa;
Niech, przerywając cmentarną ciszę,
Sztandar sokoli wiatr mu kołysze,
Niech na grób słońce śle
Złociste blaski swe.

My na tym grobie — z duszą rozdarta,
Z głową na dłoniach drżących oparta
Będziemy dumać — śnić o wieczności
I modły wznosić — błagać litości;
Ciche tu szeptać będziemy skargi.
Rozpalonemi, zeschniętymi wargi
Nektar nadziei pić
I wspomnieniami żyć.

Będziemy kość serca tęskniące,
Balsamem goić rany krwawiące;
Na tej kochanej — drogiej mogile
Spędzać będziemy boleści chwile
Wsluchani w wiatru cichego zale,
Aż spłyną życia ostatnie fale,
Aż przyjdzie życia zgon
Żalobny zagra dzwon!

Łucja Czarkowska.

Nowemiesto, dnia 30 lipca 1925 r.

Polka cudownie uzdrowiona w Neapolu.

Agencja Setfaniego podaje następującą wiadomość dziennika neapolitańskiego „Mattino“:

„Obywatelka polska, p. Teresa Luszko, zamieszkała w Casa Micciola, na skutek ran odniesionych w czasie wojny polsko-sockieckiej, miała obie nogi zupełnie sparaliżowane. Chora miała zwyczaj codziennie zanosić modły do błogostawionego Strambi'ego. W nocy dnia 25 bm. śniło się jej, że błogostawiony Strambi zachęcał ją do powstania na nogi. Sparaliżowana istotnie powstała, cudownie uzdrowiona.

Gdy wieść o wydarzeniu rozeszła się po mieście, uformował się samorządnie pochod pobożnych, na którego czele szła uzdrowiona p. Luszko.

To cudowne uzdrowienie Polki p. Teresy Luszko, wywołało wielkie poruszenie w całym Włoszech. O dokonanym cudzie powiadomiono kurję papieską.

Grobowiec króla Dawida odkryty?

Przy robotach prowadzonych nad wykopaliskami, na zlecenie palestyńskiego Tow. do badań naukowych uczonego angielskiego Garrow Duncan odkrył w zachodniej stronie miasta szereg podziemnych komór. Uczni twierdzą, że jest to grobowiec króla Dawida.

Wyciąg z rejestrów Urzędu Stanu Cywilnego w Nowemmieście.

z miesiąca lipca 1925 r.

Urodzenia: Henryk Jan Licznerski (3. VII. 25r.) Anna Anastazja Otremba (12. VII. 25r.) Czesław Marcinkowski (12. VII. 25r.) Helena Piasecka (11. VII. 25r.) Józef Jurkowski (22. VII. 25r.) Marja Magdalena Kirzenkowska (22. VII. 25r.) Mieczysław Maciejewski (24. VII. 25r.) Agnieszka Klara Łucja Rosławska (25. VII. 25r.) Anna Elżbieta Kłosowska (27. VII. 25r.)

Ślub: urzędnik Kasy Powiatowej Wincenty Nowakowski asystent pocztowy Cecylja Jentkiewiczówna (20. VII. 1925r.)

Śmierci: Marta Wieczorek (23 lat) Stanisław Ejnik (3 tygodnie) Anna Stubska z Ziolkowskich (76 lat) Jan Benedykt Kowalski (3 lata) Antonina Otremba z Kotewiczów (65 lat) Antoni Dembowski (63 lat) Zofja Raczkowska (18 lat) Marjanna Dehn z Dalgów (63 lat) Franciszek Jankowski (34 lat) Marjanna German z Markuszewskich (73 lat) Marcin Kordusiak (43 lat).

Mniejsze wiadomości polityczne.

P. Skrzyński w Ameryce.

Williamstown, 31. 7. Min. Skrzyński złożył wizytę prezesowi Williamstown College Garfieldowi oraz przyjął przedstawicieli prasy.

Wielka katastrofa lotnicza w Warszawie.

W sobotę rano zdarzyła się katastrofa lotnicza. Mianowicie aparat marki „Breguet“, na którym jechali porucznik Fiołkowski oraz pilot August Hajndler spadł z wysokości 1000 metrów na ziemię, przyczem uległ zupełnemu zdruzgotaniu. Resztki spaliły się na ziemi.

Obaj lotnicy ponieśli śmierć. Aparat spadł na dziedzińcu szpitala Ujazdowskiego.

Zgniłem mięsem karmią więźniów politycznych na Litwie.

Z Wilna donoszą, że w kowieńskim więzieniu wybuchła głodówka więźniów politycznych 125 więźniów, m. in. Polaków, odmówiło przyjmowania na znak protestu przeciw karmieniu ich zgniłym mięsem. W odpowiedzi na to, władze więzienne zarządziły szereg represyj.

Odpowiedź Brianda do Niemiec nastąpi w przyszłym tygodniu.

Paryż. Jak się dowiaduje „Matin“, jest wielce prawdopodobne, że Briand już w następnym tygodniu wyśle do Berlina odpowiedź na ostatnią notę niemiecką w sprawie paktu bezpieczeństwa.

Briand przyjedzie do Londynu.

Londyn, 1. 8. W Londynie oczekuje się Brianda w najbliższym czasie, może już w przyszłym tygodniu. Z jego przybyciem rozpoczną się pertraktacje między Francją a Anglią w sprawie bezpieczeństwa. Przypuszcza się, że Briandowi będzie towarzyszył p. Caillaux, który rozmówi się z Chamberlainem w kwestji dług. francuskich.

Olbrzymi pożar szybów naftowych w Rumunji.

Bukareszt. W miejscowości Moreni, w centrum przemysłu naftowego wybuchł pożar w jednej z kopalni Standard Oil Company.

Olbrzymie zapasy ropy zostały objęte płomieniami. Wszelkie próby zatamowania ognia pozostały bezskuteczne.

Na prośbę Towarzystwa wysłał rząd baterję artylerji polowej, która przez ostrzeliwanie otworów zamierza zasypać kopalnie.

Trzęsienie ziemi we Włoszech.

Rzym, 29 7. W Ceniguli, w prowincji Feggia, odczuć się dało dziś rano o godz. 4,30 min. silne trzęsienie ziemi, które spowodowało uszkodzenie szeregu domów.

Wykrycie spisku w Tokio.

Paryż. Jak podają z Tokio, wykryto tam spisek, mający na celu sprzedanie Ameryce ważnych dokumentów marynarki japońskiej. W związku z tem aresztowano trzy osoby, w tem jednego funkcjonariusza marynarki.

Gielda zbożowa w Poznaniu.

Notowanie oficjalne z dnia 31. 7.

Za 100 kg. w ładunkach wagonowych. Dostawa zaraz, Ciepła dla handlu hurtownego.

Notowanie w złotych.

Zyto	18 00—19 00
Pszonica	23 00—24 00
Jęczmień br.	22 00—24 00
Jęczmień na paszę	—
Owies	28 50—
Mąka żyt. 70 %	29 00—31 00
Mąka pszenna 65 %	54 50—57 50
Ospa żytnia	15 25—13 25
Ospa pszenna	—

Uwagi: Usposobienie niskowe. Zastój na rynku.

Poznański targ na bydło.

Notowanie Rzeźni Miejskiej.

Dnia 22 7. 25. spędzono na targowisko Rzeźni Miejskiej — wołów, — buhaj, — jałówki i krów, 1933 cieląt 852 owiec, 600 krów, 403 świni, — prosiąt, — krowat

Placono za dwa centnary żywej wagi:

Za bydło rogate	I kl.	— 90	zł.
„ „ „	II kl.	76—80	„
„ „ „	III kl.	60—64	„
„ „ „	I kl.	80—	„
„ „ „	II kl.	70—74	„
„ „ „	III kl.	00—64	„
„ Za owce	I kl.	—	„
„ „ „	II kl.	50—	„
„ „ „	III kl.	32—	„
„ „ „	I kl.	132—136	„
„ „ „	II kl.	124—128	„
„ „ „	III kl.	125—134	„

Przebieg targu spokojny.

Gielda pieniężna.

Warszawa, dnia 31. 7.

Waluty w złotych.

1 dolar amerykański	5.17	—	—
1 funt angielski	25 25	—	—
100 frank. franc.	24.65	—	—
100 frank. belg.	24.16	—	—
100 frank. szwajc.	100.97	—	—
100 koron czeskich	15.01	—	—
100 lir włoskich	19 41	—	—

Przymusowa licytacja.

W wtorek dn. 4 VIII. 25 r. o godz. 11-ej przedp. będą sprzedawał za gotówkę najwięcej dającym w Nowemmieście u p. Stempskiego

- 1 kanapę pluszową
  - 1 lustro długie z podstawą
  - 1 stół
  - 6 krzesel trzciną wyplatanych
- Nowemiasto, dnia 3. 8. 1925 r.
Sommerfeld, komornik sądowy.

Przymusowa licytacja.

W wtorek dn. 4. 8. 1925 r. o godz. 13-tej popoł. będą sprzedawał w Nowemmieście u p. Roberta Ostrowskiego za gotówkę najwięcej dającym

1 zegar stojący

Nowemiasto dnia 3. 8. 1925 r.
Sommerfeld, komornik sądowy.

Przetarg.

Wydział powiatowy w Nowemmieście odda w drodze ustnego przetargu najwięcej dającym użytek z drzew owocowych (jabłonie)

w roku bieżącym na następujących szosach:

1. Zielkowo - Kazanice w. km. 0,6-3,0 i 3,7-6,7
2. Ostrowite - Sędzice " 3,3-10,4
3. Sędzice - Sumin " 0,0-1,3
4. Sędzice - Lipinki " 0,0-1,9
5. Kalugi - Tuszewo " 0,7-4,6

Przetarg ustny odbędzie się dnia 11. VIII. rb., w Starostwie pokój nr. 13 o godz. 11-tej przedp. Warunki przetargu zostaną ogłoszone przed przetargiem.

Nowemiasto n. Drwęcą, dnia 25 lipca 1925 r.

Starosta

jako przewodniczący Wydziału powiatowego w z. Bazanowski.

FARMARK

w Lubawie

na bydło i konie

odbędzie się w środę dnia 5. sierpnia.
Magistrat.

FARMARK

na konie, bydło i kramny

odbędzie się

dnia 12. sierpnia 1925 w Rybnie
Świniarski, sottys.

Ogłoszenie.

Wskutek uchwały walnego zebrania z 30. czerwca i 25 lipca br. konsum. urzędniczy spółdzielnia zarej. z ogr. por. w Nowemmieście została

rozwiązana i jest w likwidacji.

Nowemiasto, dnia 27 lipca 1925 r.

Zarząd.

Nadeszły

MŁOCARNIE

szerokomłotne

światowej sławy H. Cegielskiego pozatem na sezon nadchodzący polecam

SIEWNIKI

„Polonja“ syst. „Saksonja“
oszczędzające do 100 kg. wysiewu na ha.

„NOFAMA“

Nowomiejska fabryka maszyn.

SMAR na osie

OLIWY do maszyn

TŁUSZCZE do pasów i maszyn

poleca

Rolnik w Lubawie

Telefon 39

Piwa Chełmińskie

jak

Pilzner Pomorski
jasne

Kulmbach Pomorski
ciemne

powszechnie znane jako najlepsze
mam stale świeże na składzie w sądkach i butelkach, jakoteż oryginalne
piwo grodziskie i porter żywiecki w butelkach.

Sprzedaż hurtowa i detaliczna.

Telefon 41 J. AST, Lubawa-Pomorze Telefon 41

Uruchomił B. SKRZYPCZAK AUTOBUS

do wszelkich pociągów w Lubawie, Jamielniku
i Nowemmieście.

Stale uruchomienia z Lubawy przez Samplawę, Rakowice, Radomno
do Jamielnika. We wtorki i piątki do Nowogomiasta.

Reparacyjne warsztaty samochodowe z Torunia.

B. Skrzypczak, Lubawa-Pomorze.

Podziękowanie.

Czuję się zobowiązany do publicznego podziękowania polskiej fabryce i montowni maszyn „Nofama“ w Nowemmieście pod kierownictwem p. Inżyniera Jędrzejewskiego, za fachowe i doskonałe pod każdym względem wyreparowanie mego kompletnie zrujnowanego i parokrotnie bezskutecznie reparowanego parowego garnituru młocarnianego.

Felicjan Dołęga-Lewandowski.
wł. maj. Ruda.

Smoła
lepnik

papa na dachy
gwoździe do papy
i węgiel
koks
węgiel kowalski
natychmiast
do nabycia

Mamy wielkie
zapotrzebowanie na
żyto
jęczmień
owies

Landwirtschaftliche
Grosshandels-gesellschaft
Nowemiasto Tel. 2.

Na jesienne zasiewy

oddaje w odsiewach
dopóki zapas starczy:

- Żyto ozime Petkus Lochowa,
- Żyto ozime Wangenheim P. S. G.
- Żyto ozime Alt Peleszker
- Jęczmień ozimy Nordland P. S. G.
- Pszenica ozima Pomorski Dickkopf P.S.G.
- Pszenica ozima Epp angielska.

Maj. Państw. Samplawa.

Swój do swego!

Gryźliny.

W niedzielę 9 sierpnia o godz. 5-tej po poł. odbędzie się na sali p. Raszkowskiego

zabawa taneczna

z występem chóru Tow. Pow. i Wojaków.
Czysty zysk przeznaczony na zakup sztandaru.
O liczny udział prosi grupa
Powst. i Woj.

Mam natychmiast do
wydzierżawienia

3 morgową lake

w Marzecicach na drugi pokos, lub do wypasienia. Cena 40 złotych.
Gdzie? wskaże eks. „Drwęcy“.

Mam na sprzedaż
i dobrze utrzymany

wolant

1 samojazd

1 dokart.

Cena podług ugody na dogodnych warunkach.

A Łukaszewski,
Lubawa, Nr. Telef. 24.

Cały komplet

Zaprzęgu

do bryczki jest do nabycia
u Piskarskiego
Lubawa, ul. Zamkowa 15.

Poszukuję od zaraz
dobrego

malarza

Jentkiewicz,
Pom. Fabryka mebli

Dziewczyna

do posług potrzebna od zaraz
P. Górską,
ul. Kazimierzowa nr. 2.

Pies

owczarski
wyrosły, silny i rasowy, celem kupna poszukuje
Witt, Nowemiasto,
Grosshandels-gesellschaft.

Kto potrzebuje:

- rzadców
- ekonomów
- robotników
- uczni
- gospodyń
- kucharek
- pokojówek

Kto szuka:

- pracy
- posady
- slużby

Kto ma:

do sprzedania towaru

Kto chce:

kupić lub sprzedać
dom
posiadłość
gospodarstwo
gościniec

niech ogłasza
w Drwęcy

Od przyszłego
tygodnia

wypożyczać będziemy

młocarnię parową

zgłoszenia

„Nofama“
Nowomiejska fabryka
maszyn.

Rzepę

ścierniskową
poleca
Rolnik w Lubawie.

Wapno Cement Smołę Pape Lepnik

poleca

ROLNIK
w Lubawie.

Maszynę

do sieczki

14 cali na sześciu nogach
sprzeda lub zamieni na starą.

Giese, Nowemiasto.

Kucharka

obeznana z dobrą kuchnią,
chętna i uczciwa od zaraz
może się zgłosić do
inż. Smysłowskiego,
Fa. Frankpol.